

Õigus toodete parandamisele: ELi uued reeglid

Euroopa Parlament kinnitas reeglid, mis muudab toodete parandamise lihtsamaks ja soodsamaks.

Parandamiskõlblike asjade [äraviskamise](#) tõttu koguneb Euroopas igal aastal 35 miljonit tonni jäätmeid. Õigus parandamisele on oluline samm [ELi ringmajanduse saavutamiseks 2050. aastaks](#). Samuti on see osa [Euroopa rohelisest kokkulepest](#).

2023. aasta aprillis [kinnitas parlament uued reeglid](#), mis muudavad katkiläinud toodete parandamise lihtsamaks, vähendavad prügi ja toetavad parandustöökodasid.

"„Tarbijatel on õigus nõuda katkiste toodete parandamist, mitte asendamist, ning parandamine muutub hõlpsamaks ja odavamaks.“"

René Repasi (S&D, Saksamaa)

Raportöör

Uus direktiiv: miks on see oluline?

- Eurobaromeetri uuringu kohaselt eelistaksid 77% ELi tarbijatest oma olemasolevaid tooteid uute ostmise asemel parandada, kuid parandamise kõrge hinna ja teenuse vähese kättesaadavuse tõttu on nad sunnitud ostma uusi tooteid.
- Teine takistus jätkusuutlikuma tarbimise juures on **kulumine**: osad tooted on disainitud selliselt, et need lõpetavad pärast kindlat kasutusaega töötamise. Mõndadel juhtudel parandatakse seadmete osasid selliselt, et neid ei saa eemaldada ja asendada.
- Elektroonika on **kõige kiiremini kasvav reostusallikas ELis**.
- Elektroonikaseadmete parandamine oleks **keskkonnale kasulik**, tuues kaasa ressursikasutuse, kasvuhoonegaaside heitkoguste ja energiatarbimise vähenemise.

Lisateave

[Infograafik elektroonikaromude faktide ja arvude kohta](#)

Uue direktiivi sisu

Parlament on tarbijate õigust parandamisele toetanud üle kümne aasta ning on teinud komisjonile mitmeid ettepanekuid, et muuta parandamised süstemaatiliseks, tõhusaks ja ligitõmbavaks.

2023. aasta märtsis esitas komisjon ettepaneku, millega soodustatakse toodete parandamist ja säästvat tarbimist.

Uued reeglid muudavad toodete parandamise lihtsamaks:

- müüjad peavad garantiiaja jooksul eelistama parandamist, kui see on toote asendamisest odavam või maksab sama palju ning toote garantiid tuleb pikendada pärast parandamist aasta võrra;
- tarbijatel peab olema õigus nõuda majapidamismasinade (pesumasinad, tolmuimejad) või nutitelefonide parandamist ka pärast garantiiperioodi lõppu;

- toote paranduses viibimise ajaks peaks tarbijal olema võimalik laenutada asendusseade või kui toode on parandamatu, võivad tarbijad alternatiivina valida renoveeritud seadme;
- iga liikmesriik hakkab kasutama ühist Euroopa veebiplatvormi, kust leiab infot kohalike parandustöökodade kohta;
- seadmete varuosad ja parandamisteave peavad olema mõistliku hinnaga laialt kättesaadavad.

Direktiiv täiendab [uusi ELi ökodisaini eeskirju](#).

Järgmised sammud

Direktiivi peab heaks kiitma ka nõukogu ning see jõustub pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas. Seejärel on liikmesriikidel kaks aastat aega, et uued reeglid siseriiklikku õigusesse üle võtta.

Rohkem sellest, mida Euroopa ringmajanduse saavutamiseks teeb:

- [EL nõuab rohepesu keelustamist ja roheväidete reguleerimist](#)
- [Kuidas edendada säästvat tarbimist?](#)
- [ELi plastistrateegia: rohkem ringlussevõttu, vähem mikroplasti](#)
- [Ringmajanduse tähendus, vajalikkus ja kasulikkus](#)
- [Ökodisaini määrus: kestlikud tooted ELis normiks](#)

Lisainfo

[Ülevaade: õigus parandamisele](#)

[Õigusloome ajakava](#)

[Pressikonverents raportööriga](#)